
Діана БЕЙБА
(Україна, м. Дрогобич)

РОЛЬОВА ГРА ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Інтеграція України до європейського освітнього простору актуалізує питання вивчення іноземних мов з дошкільного віку. Оскільки провідним видом діяльності у цей період є гра, то її використання з метою підтримки у дітей інтересу до нового матеріалу й активізації їхньої діяльності упродовж вивчення іноземної мови видається нам цілком логічним та доцільним. Саме рольова гра уможливорює реалізацію комунікативної функції мови, сприяє наближенню її вивчення до умов живого спілкування та підвищує мотивацію дошкільнят до опанування іноземної мови.

Під час рольової гри діти природно й невимушено використовують уже здобуті знання, вміння й навички в ігровій ситуації, котру вони ототожнюють із реальною життєвою. Саме такого чіткого усвідомлення практичної доцільності мови не може забезпечити механічне запам'ятовування чи тренування. Однак ми не заперечуємо їх ефективності саме в дошкільному віці, вважаючи основою вивчення іноземної мови.

Прийом рольової гри має безсумнівну дидактичну цінність. Зміст роботи у ній включає до виконання післятекстових мовленнєвих вправ, пов'язаних єдиним сюжетом, які передбачають створення ситуацій, що імітують умови реальної діяльності дітей, реального оточення. Цінність рольової гри полягає в тому, що вона містить елемент непередбачуваності, раптовості, з яким пізніше дошкільнята будуть стикатися в реальному житті під час спілкування. Беручи участь у грі, діти також вчаться слухати й

чути один одного, швидко реагувати й адекватно відповідати іншим учасникам гри [2, с. 158].

Не менш важливими постають і емоційні переживання дитини під час гри, які мотивують до подальшого опанування іноземної мови. Як тільки дошкільнята починають розуміти, чого від них очікують, вони із задоволенням дають волю своїй уяві. А оскільки це заняття їм надзвичайно подобається, навчальний матеріал засвоюється набагато ефективніше.

Увиразнимо ще одну причину необхідності використання рольової гри під час вивчення іноземної мови – це посилення особистісної причетності до усього, що відбувається у ній. Дошкільник стає учасником ігрової ситуації, виконуючи певну роль у рольовій грі. Він несвідомо створює власну реальність у запропонованій ігровій ситуації, оперуючи при цьому своїми знаннями, розвиває свої комунікативні здібності та все більше впевнюється у власних можливостях.

Окрім того, рольова гра сприяє розширенню асоціативної бази при засвоєнні мовленнєвого матеріалу. Цей аспект є надважливим при опануванні дітьми дошкільного віку азів іноземної мови, адже сприяє збільшенню їх словникового запасу, урізноманітненню структури мовленнєвих конструкцій під час мовлення.

Протягом гри діти вдосконалюють свої іншомовні мовленнєві вміння, до того ж, не тільки, коли говорять, а й коли слухають. Адже слухаючи, вони мають зрозуміти і запам'ятати репліку ігрового партнера, співвіднести її із ситуацією, визначити, наскільки вона релевантна ситуації й мети спілкування, і правильно відреагувати на неї. Істотною перевагою рольової гри перед іншими формами навчання фахівці вважають стовідсоткову задіяність дітей, а також концентрацію їхньої уваги упродовж усієї гри.

Крім того, рольові ігри позитивно впливають на формування пізнавальних інтересів дітей, сприяючи усвідомленому засвоєнню ними іноземної мови. Адже під час гри потрібне чітке розуміння дітьми різноманітних граматичних структур, володіння інтонаційними моделями висловлювання, багатий словниковий запас. У цьому сенсі рольова гра перевершує можливості будь-

якої іншої парної та групової діяльності дошкільнят при вивченні іноземної мови [1, с. 49].

Додамо, що рольова гра сприяє формуванню навчального співробітництва і розвитку дружніх взаємин між дошкільнятами, адже у грі вони вчаться злагоджено взаємодіяти. До того ж у грі реалізуються не тільки дидактичні цілі, а й виховні. За умови налаштованості вихователя не тільки на опанування дітьми азами іноземної мови, а й на їхнє виховання, рольова гра постає найефективнішим прийомом налагодження позитивних взаємин дітей у групі. Відтак вихователю необхідно відмовитися від своєї традиційної ролі контролера, а стати співтворцем та співучасником гри, гарантом доброзичливої атмосфери у групі. Рольова гра як засіб психологічної адаптації дитини в новому мовленнєвому просторі уможливорює природне ненасильницьке «впровадження» іноземної мови до світу дитини [3, с. 54].

Отож рольова гра надає великі можливості для реалізації і освітніх, і виховних завдань. Для цього вихователю потрібно створити максимум педагогічних ситуацій, які дають змогу реалізувати прагнення дитини до активної пізнавальної діяльності, до налагодження міжособистісної комунікації.

Як бачимо, рольова гра додає навчальному спілкуванню комунікативної спрямованості, зміцнює мотивацію вивчення іноземної мови і значно підвищує якість оволодіння нею. Гра є одним із найбільш ефективних прийомів реалізації комунікативного принципу в опануванні іноземної мови.

Рольова гра, що передбачає практичне розв'язання життєвих ситуацій, забезпечує проблемний характер навчання, самостійність і творчість ігрової діяльності дошкільнят. Застосування рольової гри при вивченні іноземної мови сприяє позитивним змінам у мовленні дітей – як у якісному (розмаїття діалогічних взаємодій, ініціативність мовленнєвих партнерів, емоційність висловлення), так і в кількісному вимірах (правильність мовлення, обсяг висловлення, темп мовлення). Тому потенціал рольової гри необхідно обов'язково творчо використовувати у навчальному процесі сучасних вітчизняних ЗДО.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кочергіна Л. Місце і роль гри у системі навчання іноземної мови. *Рідна школа*. 2005. № 3. С. 48–50.
2. Кудикіна Н.В. Забезпечення системно-діяльнісного підходу до керівництва іграми дітей дошкільного віку. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка*. Тернопіль, 2005. № 1. С. 157–160.
3. Кудикіна Н.В. Теоретико-методичні основи гри як методу навчально-виховної роботи з шестирічними першокласниками. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи* : зб. наук. пр. Вип. 5. Київ, 2001. С. 51–58.
4. Олійник Т.І. Рольова гра у навчанні англійської мови. Київ : Освіта, 2002. 127 с.